Írta: Rostás - Farkas György
2016. október 29. szombat, 12:34

Későn jött vendégei vagyunk a hazának. Nem volt könnyű az ide vezető út, sőt, a hazánkká vált ország lakói sem fogadtak bennünket mindig vendégként. Néha békén hagytak minket, elnézvén ottlétünket, sajátos szokásainkat, életmódunkat. Majd váratlanul meg akartak rendszabályozni minket, anélkül, hogy megkérdeztek volna bennünket, vagy hogy mi is felismertük volna saját helyzetünket, szándékainkat, akarásunkat.

A jelennek éltünk, talán átmenetinek érezvén helyünket, hiszen vándorlásra, menekülésre szocializálódtunk addig. Majd az üldözés, kínszenvedés is sorsunkká vált másokéval együtt. Itt az ideje elodázhatatlanul és elengedhetetlenül, hogy meghatározzuk önmagunkat. Az biztos, hogy ha a cigányok megtalálják önmagukat, ráébrednek személyiségük és nemzetiségük értékeire, könnyebben megoldják külső és belső ellentmondásaikat és könnyebben elfogadják a nem romákat, lazítanak saját szegregációjukon, elzárkózásukon a gádzsóktól. Különösen a nyelvében él a nemzet igazságát nem tagadnám. Sőt! Vallom és állítom, legfontosabb, legszentebb ismérve minden népnek az anyanyelve. A cigány nyelv létezik, van!

A nyelv pedig kifejezi az illető nép lelkületét, gondolkodásmódját, tudatát, kultúráját. Jogunk van a nyelvünk megőrzéséhez, s ahhoz, hogy erre megfelelő intézményes garanciát is kapjunk. Mindenekelőtt: jogunk van az élethez (bár vannak olyan szélsőséges vélemények, melyek ezt is elvitatják tőlünk), de kötelességünk figyelembe venni a jogok mellett a kötelezettségeket is. A történelmi-társadalmi múlt magyarázatot ad, de felmentést nem adhat. A cigány név attól függően megbélyegző, vagy természetes, hogy maga a cigányság milyen megbecsülést tud kivívni a maga számára a társadalomban. Ugyanakkor elengedhetetlennek tartom megőrizni és továbbépíteni, újjászervezni hagyományainkat, azokat a szokásokat, amelyek emberileg is értékesebbé tesznek bennünket a magunk és környezetünk számára.

Mi okom lenne szégyenkezni cigány voltomon? Lesznek még a mainál többen nekünk is pedagógusaink, jogászaink, orvosaink és más diplomásaink, akik segítenek tanulatlan, szegény, az élet peremére sodródott népem sorsának megváltoztatásában, jóra fordításában. Már közhely, de mélységesen igaz, a cigányság számára két döntő kitörési pont van jelenlegi helyzetéből, a tanulás és a munkahelyek léte, nem kizárva a cigányoknak a vállalkozói rétegbe kerülését sem. Ezek megvalósulásán sokat dolgoztunk - dolgozunk, s hisszük, nem hiába...

A cigányoknak is van tennivalójuk önmaguk, értékeik megtartásában. Ehhez elengedhetetlen lenne, hogy megtanulják az önkormányzást, az elemi indulatok rögtöni kiélése helyett az önuralmat. Meg kellene tanulni a várakozást, a türelmet, kialakítani a késleltetési képességet. Mindezek segítségével a környező társadalom által értékelhető magatartásmódokat, köztük

azokat is, amelyeket nemzetségüktől örökölhettek át, s amelyek ma is értékesnek bizonyulhatnak. Be kell bizonyítani az előítéletektől terhes környezetben mélyről fakadó, igazi emberségünket. Ez a bizonyítás önmagunk elfogadásának, elfogadtatásának harca is. Nem könnyű feladatok ezek egy olyan hazában, ahol amúgyis tapasztalható az általános emberi értékek térvesztése.